

JAK ŽIJÍ LIDÉ NA ZEMI

Se zvyšující se zeměpisnou šířkou klesají teploty, a proto i stromy rostou pomaleji. Jestliže v nejsevernějších oblastech rozšíření lesa roste smrk 120 let, ve střední Evropě by stejný vyrostl za 60 let. S pomalým růstem stromů se zvyšuje kvalita jejich dřeva. Nejvíce dřeva se vytěží v Severní Americe (Kanada), v severní Evropě (Finsko, Švédsko) a v Rusku. Dřívější namáhavou práci dřevorubců dnes nahrazují moderní těžební stroje, které v krátké době uříznou a odvětví stromy vysoké až 30 metrů. Rovněž práci koní při stahování a převozu dřeva dnes nahrazují stroje.

V minulosti byla krajina zalesněna více. S růstem počtu obyvatel potřebovalo lidstvo více zemědělské půdy, a proto byly mnohé oblasti odlesněny. Dnes lidé opět zalesňují vytěžené plochy. V rozvojových zemích se kácení rozsáhlé plochy tropických deštných lesů, a tak dochází k jejich rychlému úbytku.

Moderní těžební stroje nahrazují práci dřevorubců.

Kácení deštných lesů (Amazonie)

Těžba dřeva s použitím techniky má i stinné stránky. Uvažujte jaké.

Schéma zpracování dřeva		
Užitkové dřevo	Stavební dřevo	Palivo
– nábytek	– prkna	
– spotřební předměty	– trámy	
– dřevotřískové desky	– dřevo do dolů	

Co je důvodem mýcení lesů v rovníkových oblastech?

Proč je potřeba znovu osazovat vykácené plochy lesů?

Dřevo jako chemická surovina			
dřevné uhlí	hobliny	celulóza	dřevný cukr
dřevoplyn	papír	buničitá vata	krmné kvasnice
dřevný dehet	lepenka	umělá vlákna	chemický alkohol
umělá pryskyřice	umělá hmota		

Shrnutí

Lesy jsou významným přírodním bohatstvím. Nacházejí se převážně v mírném a rovníkovém pásu. Nejvíc dřeva se těží v severských jehličnatých lesích. Práce v lese se modernizuje. Dřevo je důležitou surovinou pro průmysl.

Otázky a úkoly

- 1 Vysvětlete, jaký má význam les pro člověka.
- 2 Jak se liší lesy mírného a rovníkového pásu?
- 3 Ve kterých oblastech světa je nejvýznamnější těžba dřeva?
- 4 Jaký má dřevo užitek pro člověka?
- 5 Zjistěte doma, jaké využíváte dřevěné výrobky.
- 6 Vysvětlete, proč hrozí nebezpečí vykácení lesů.

Stáří stromů lze poznat podle letokruhů. Jak se budou lišit letokruhy u smrků se stejným průměrem kmene, které vyrostou v severní a ve střední Evropě?

Zalesňování vytěžených oblastí je náročná práce. Zdůvodni proč.

S vývojem společnosti se měnilo využívání dřeva pro potřeby člověka. Které historické dřevěné předměty jsou v současnosti vyráběny z plastů či z kovů?

Ze kterých jiných surovin se vyrábějí umělé hmoty?

Lesy jako přírodní bohatství je potřebné chránit. Největším nebezpečím pro lesy jsou požáry. Zopakuj si zásady správného a bezpečného chování v lese.

Les je domovem mnoha zvířat. Jmenuj některá.